
[2022-65 i 67-RE](#)

Causa 2022-65 i 67-RE

(Lozano Bonet i d'altres c/ AREB)

Números de registre: 509-2022 i 511-2022. Recursos d'empara

Sentència del 17 d'abril del 2023

BOPA núm. 53, del 26 d'abril del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de novembre del 2022, per la representació processal de la Sra. Cristina Lozano Bonet, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 25 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a la vulneració denunciada;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de novembre del 2022, per la representació processal dels Srs. Santiago De Rosselló Piera i Francisco Javier Campos Tomás, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 25 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la no retroactivitat de les disposicions restrictives de drets individuals o que comportin un efecte o estableixin una sanció desfavorables, d'interdicció de tota arbitrarietat, d'igualtat de tothom davant la llei i els poders públics, de no poder ser condemnat o sancionat per accions o omissions que en el moment de produir-se no constitueixin delictes, falta o infracció, a la presumpció d'innocència, a ser informat de l'acusació i a la defensa, reconeguts als articles 3, 9 i 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari el dret a ser indemnitzats per part de l'AREB i que se'ls restitueixi en els seus drets laborals derivats del contracte de treball en el seu dia extingit inconstitucionalment per l'AREB;

Vista la Constitució, especialment els articles 3, 9, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 20 de desembre del 2022 que va acumular els recursos d'empara 2022-65-RE i 2022-67-RE i va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa acumulada;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de gener del 2023, per la representació processal de la Sra. Cristina Lozano Bonet;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de gener del 2023, per la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, Joan Pau Miquel Prats, Ricard Climent Meca i Frederic Borràs Pàmies;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 23 de gener del 2023, per la representació processal dels Srs. Santiago De Rosselló Piera i Francisco Javier Campos Tomás;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de gener del 2023, pel Ministeri Fiscal;

Vistos els escrits d'al·legacions presentats i registrats al Tribunal Constitucional, sobre les causes 2022-65-RE i 2022-67-RE, respectivament, ambdós el 25 de gener del 2023, per la representació processal de l'AREB;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Vist que el magistrat, Sr. Joan Manel Abril Campoy, va plantejar la seva inhibició en aquesta causa, la qual va ser acceptada pel Ple del Tribunal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Les representacions processals respectives de la Sra. Cristina Lozano Bonet i dels Srs. Santiago De Rosselló Piera i Francisco Javier Campos Tomás, entre d'altres, van interposar les seves demandes jurisdiccionals contra l'Acord del Consell d'Administració de l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB) del 27 d'abril del 2015, mitjançant el qual es declarava l'obertura del procediment de resolució de l'entitat Banca Privada d'Andorra (BPA).

1.2. El 19 d'octubre del 2021, la Secció de Contenciós-Administratiu 1 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava aquestes demandes i va declarar que l'Acord impugnat de l'AREB era ajustat a dret i als fins que legitimaven l'activitat administrativa.

1.3. Les representacions processals respectives dels recurrents van formular recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 25 d'octubre del 2022, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què desestimava aquest recurs d'apel·lació i confirmava la decisió de la primera instància en els seus propis termes.

1.4. El 15 de novembre del 2022, les representacions processals respectives dels recurrents van

interposar sengles recursos d'empara contra la sentència del 25 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per les presumptes vulneracions dels seus drets fonamentals, reconeguts als articles 3, 9 i 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Ambdues parts recurrents s'adhereixen mútuament als arguments i a les pretensions adduïdes per l'altra part.

- Davant els tribunals ordinaris els recurrents van impugnar l'apartat tercer de l'Acord del 27 d'abril del 2015 de l'AREB en què s'acordava la seva substitució de la direcció general de la BPA, per considerar que vulnerava el dret a la no retroactivitat de les disposicions restrictives de drets individuals o que comportin un efecte desfavorable o estableixin una sanció.

- Reprenen aquesta argumentació per fonamentar ara el seu recurs d'empara.

- Els tribunals ordinaris van considerar que l'extinció de la relació laboral amb pèrdua del dret a indemnització derivava de l'aplicació estricta de l'article 12.1 de la Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries (Llei 8/2015), el qual establí una mesura de tipus preventiu desvestida de caràcter sancionador o punitiu.

- Segons el parer de la recurrent (causa 2022-65-RE) l'argument d'acord amb el qual aquesta mesura no seria sancionadora és totalment erroni i il·lògic, perquè el legislador andorrà no ha respectat la independència amb la qual es contempla en l'article 34.1 de la Directiva europea. En l'article 12.1 de la Llei 8/2015 ja es presumeix la responsabilitat dels càrrecs del banc i automàticament se'ls aparta sense indemnització. En el seu cas després de 15 anys, ocupant-se els dos darrers anys del negoci nacional, i sense ser objecte de cap acte de processament. Per tant, considera que és absurd voler negar els efectes sancionadors, desfavorables i perjudicials per a la persona afectada.

- Afegeix que els tribunals ordinaris no han entrat a valorar que ella tenia un dret adquirit a la indemnització laboral corresponent, i en aquestes circumstàncies l'article 12.1 esmentat no pot anar en contra de la Constitució i aplicar uns efectes perjudicials de manera retroactiva a una persona que, de cap manera, aquesta hauria pogut preveure.

- Els altres dos recurrents posen èmfasi en la inconstitucionalitat de la presumpció de la responsabilitat o de la culpabilitat establerta per l'article 12.1 de la Llei 8/2015. Segons el seu parer, aquesta aplicació indubtablement retroactiva de la norma amb conseqüències desfavorables està expressament reconeguda per la sentència impugnada mateixa, quan exposa que la finalitat d'aquest article és la d'actuar com a un incentiu o com a un estímul per fomentar la bona gestió de l'entitat financera per part de les persones que n'assumeixin la seva administració o la seva direcció.

- Això no pot ser així en aquest cas quan la norma no existia en el moment dels fets que van motivar la resolució de l'entitat bancària en qüestió.

- Aquesta part entén que una norma aplicada de manera immediata pot extingir expectatives o

situacions jurídiques pendents, futures o condicionades, però mai uns drets ja consolidats, com son els drets laborals dels recurrents.

- Altrament, al·leguen la vulneració del dret a la defensa per tal com no s'ha previst cap via, cap procediment per assolir la declaració judicial d'innocència, quan el principi general és el d'haver de provar la culpabilitat d'una persona. I precisen que en el cas del Sr. Francisco Javier Campos Tomás no es troba processat en cap procediment penal.

- Així mateix, tots els recurrents addueixen que la manera en què es va acordar la substitució dels càrrecs del banc vulnera el principi d'igualtat, atès que es va efectuar de manera arbitrària i discriminatòria, ja que no tots els membres de la direcció general van ser substituïts, emprant una motivació molt genèrica. Destaquen que altres directius i treballadors, alguns dels quals sí que es troben processats en la causa principal, han pogut reclamar posteriorment el seu dret a una indemnització laboral.

- En el punt vuitè del recurs d'empara 2022-67-RE, els recurrents també impugnen la validesa de la constitució del Consell d'Administració de l'AREB que s'hauria reunit il·legalment de manera telemàtica.

- Per acabar, la recurrent de la causa 2022-65-RE demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a la vulneració denunciada.

- Per acabar, els recurrents de la causa 2022-67-RE demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets a la no retroactivitat de les disposicions restrictives de drets individuals o que comportin un efecte o estableixin una sanció desfavorable, d'interdicció de tota arbitrietat, d'igualtat de tothom davant la llei i els poders públics, de no poder ser condemnat o sancionat per accions o omissions que en el moment de produir-se no constitueixin delictes, falta o infracció, a la presumpció d'innocència, a ser informat de l'acusació i a la defensa, reconeguts als articles 3, 9 i 10 de la Constitució, que declari el dret a ser indemnitzats per part de l'AREB i que se'ls restitueixi en els seus drets laborals derivats del contracte de treball en el seu dia extingit inconstitucionalment per l'AREB.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa a la impugnació de les mesures de substitució dels membres del Consell d'Administració i de la direcció general de la BPA (fonaments jurídics onzè, dotzè, tretzè i catorzè de la sentència impugnada), la Sala Administrativa exposa que l'article 12 de la Llei 8/2015 és taxatiu quan disposa que, després d'obrir el procés de resolució de l'entitat bancària, l'AREB ha d'acordar fer pública la substitució de l'òrgan d'administració de l'entitat, dels membres de l'alta direcció i de l'auditor extern, i que el cessament de les funcions d'aquests és causa d'extinció de la relació laboral o mercantil i no dona dret a cap indemnització, encara que s'hagi estipulat així en els contractes corresponents, o sigui procedent d'acord amb la normativa general aplicable, excepte si es declara judicialment l'absència de responsabilitat del membre cessat.

- Recorda que la Llei 8/2015 du a terme la incorporació al dret intern de la Directiva 2014/59/UE del Parlament Europeu i del Consell del 15 de maig del 2014. I que d'acord amb l'article 3.4 de la Constitució, els tractats i els acords internacionals s'integren en l'ordenament jurídic a partir de la

seva publicació al BOPA.

- La Sala Administrativa exposa que la substitució dels òrgans esmentats té com a primera finalitat garantir el desenvolupament adequat del procés de resolució, evitant o disminuint les possibles desconfiances que puguin existir entre els dipositants, els creditors i el sistema financer en general.

- I també actua com a un incentiu o estímul per fomentar la bona gestió de l'entitat financera per part de les persones que assumeixen l'administració de la societat o els alts càrrecs directius.

- I conclou que la mesura de substitució esmentada no té una finalitat pròpiament sancionadora, i per consegüent, han de decaure les al·legacions basades en aquesta consideració, com son aquelles relatives a la retroactivitat de la Llei i a la presumpció d'innocència.

- Pel que fa a l'al·legació sobre la retroactivitat de la Llei 8/2015, recorda la seva jurisprudència, així com la del Tribunal Constitucional, les quals fan una distinció clara entre la noció d'aplicació immediata d'una llei i el seu eventual caràcter retroactiu. La Llei 8/2015 ja va ser examinada des d'aquest punt de vista, tant per aquesta Sala com pel Tribunal Constitucional, els quals van desestimar la seva aplicació retroactiva.

- Sobre la qüestió del tractament desigual sobre la justificació respecte de la substitució, la Sala Administrativa considera que la motivació aportada per l'AREB -és a dir, l'absència d'indícis de la seva participació en els fets investigats i la utilitat de la seva col·laboració per garantir el desenvolupament adequat del procés de resolució- s'ajustava a les previsions de l'article 12.1 de la Llei 8/2015.

- La Sala Administrativa recorda que la Llei esmentada indica sense cap ambigüitat que el cessament de les funcions dels membres de l'òrgan d'administració o dels membres de l'alta direcció de l'entitat és causa d'extinció de la relació laboral i no dona dret a cap indemnització, fins i tot en els supòsits en què s'hagi estipulat així en els contractes corresponents o sigui procedent d'acord amb la normativa general aplicable, excepte si es declara judicialment l'absència de responsabilitat del membre cessat.

- Fent referència "*a la participació dels fets investigats*" precisa que es tracta d'una valoració sobre el major o menor grau d'intervenció de cadascun dels interessats en la crisi que va donar lloc a l'obertura del procés de resolució i no pressuposa en cap cas la responsabilitat personal dels afectats, atès que la mesura no té naturalesa sancionadora, com ja s'ha exposat.

- Pel que fa a l'argument dels recurrents sobre la procedència d'aplicar prioritàriament la legislació laboral a l'extinció de la relació que mantenien els recurrents amb la BPA, la Sala Administrativa considera que no hi ha dubte que la Llei 8/2015 és la norma més específicament aplicable i aquella que regula concretament el procés de resolució iniciat mitjançant l'acte impugnat.

I aquesta *lex specialis* determina concretament que la relació s'extingirà sense dret a cap indemnització, sense perjudici que es declari judicialment l'absència de responsabilitat del directiu afectat, sent aquesta una previsió de futur que no incideix en la plena validesa de l'Acord de resolució de l'AREB.

- Per aquests motius, entres d'altres, desestima els recurs d'apel·lació dels recurrents.

2.3. Argumentació dels Srs. Higiní i Ramon Cierco Noguer, Joan Pau Miquel Prats, Ricard Climent Meca i Frederic Borràs Pàmies

Aquesta part manifesta que s'adhereix plenament a tots i a cadascun dels motius de vulneració dels drets fonamentals, talment han estat relatats i examinats pels recurrents.

2.4. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal recorda que el Tribunal Constitucional no és una tercera instància amb la finalitat de resoldre qüestions ja plantejades i resoltes en jurisdicció ordinària, sinó únicament d'examinar si aquestes son susceptibles de vulnerar els drets reconeguts als capítols III i IV del títol II de la Constitució d'acord amb el seu cànon de constitucionalitat.

- Considera que les resolucions impugnades estan a bastament fonamentades sobre la base d'arguments lògics, coherents i sistemàtics.

- Pel que fa a l'al·legació sobre l'aplicació retroactiva de la Llei 8/2015, en primer lloc, el Ministeri Fiscal cita la jurisprudència del Tribunal Constitucional i recorda que l'article 3.2 de la Constitució no té substantivitat pròpia i que el principi de no retroactivitat només es pot emprar com a una eina hermenèutica dels drets fonamentals que tenen accés a l'empara.

- En segon lloc, considera que la premissa dels recurrents és errònia, ja que d'una banda, l'Acord de l'AREB impugnat no decideix l'extinció de la relació laboral entre els recurrents i la BPA, sinó la substitució dels membres del Consell d'Administració i la direcció general de l'entitat bancària; i, d'altra banda, la Llei esmentada no es va aplicar retroactivament, perquè si bé la intervenció de la BPA es va produir amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, la situació d'inviabletat de l'entitat bancària es va constatar posteriorment.

- Per tant, no es pot confondre el moment en què es van suspendre els membres del Consell d'Administració de la BPA i el nomenament de diverses persones com a administradors provisionals mancomunats (11 de març del 2015), accions adoptades com a mesures cautelars en el marc del procediment sancionador incoat per l'INAF contra la BPA, amb el moment en què es va constatar la inviabletat de l'entitat bancària (24 d'abril del 2015).

- El Ministeri Fiscal conclou, per tant, que es tracta d'una aplicació immediata de la llei en els termes avalats, tant per la jurisprudència dels tribunals andorrans, com per la dels tribunals europeus.

- Pel que fa a la vulneració del dret a la presumpció d'innocència, el Ministeri Fiscal precisa que la substitució dels recurrents no és la conseqüència de l'atribució d'una conducta dolosa o culpable de l'entitat, sinó la conseqüència legal d'un procés ordenat de la resolució d'una entitat bancària, que troba la seva necessitat en la garantia de la confiança del sistema financer.

- Aquesta mesura no respon a cap sanció o a cap acusació envers els recurrents, sinó a la conseqüència objectiva i legalment determinada del procés de resolució.

- Per tant, les resolucions adoptades no vulneren el principi de presumpció d'innocència dels recurrents, ja que allò que es pretén és el correcte desenvolupament de la resolució de l'entitat bancària, sent la substitució de l'òrgan d'administració, dels membres de l'alta direcció i de l'auditor extern conseqüències *ex lege* ineludibles, amb l'extinció de la relació laboral sense dret a

indemnització.

- Precisa que quan s'obre un procés de resolució per inviabilitat, els recursos per afrontar les obligacions concretes per l'entitat son limitats, la qual cosa fa que les regles legalment establertes en relació amb l'ordenació dels pagaments siguin particularment necessàries, en relació amb els directius de l'entitat i altres persones encarregades de la direcció i governació a primer nivell de l'entitat.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquests recursos d'empara per no haver-se produït cap vulneració dels drets fonamentals al·legats.

2.5. Argumentació de l'AREB

- En els seus escrits d'al·legacions l'AREB considera que els recurrents s'esforcen en argumentar la pretesa inconstitucionalitat de diversos articles de la Llei 8/2015 i/o de la seva aplicació mitjançant la resolució del 27 d'abril del 2015.

- L'AREB destaca que aquesta qüestió queda fora de l'abast previst per a un recurs d'empara, com així ho estableix la jurisprudència del Tribunal Constitucional.

- En qualsevol cas, aquesta part addueix que la resolució impugnada de la Sala Administrativa no vulnera els drets fonamentals dels recurrents, ja que està motivada de manera precisa, està fonamentada en Dret i estableix de manera lògica i racional que els articles de la Llei 8/2015 posats en qüestió pels recurrents no son sospitosos d'inconstitucionalitat.

- L'AREB manifesta que s'ha efectuat una aplicació immediata de la Llei 8/2015 i recorda que tal com s'indica en l'exposició de motius d'aquesta Llei, allò que es pretenia era efectuar una transposició de la Directiva 2014/59/UE tal com es va pactar amb la Unió Europea en l'Acord monetari del 30 de juny del 2011.

- Per tant, nega que es tracti d'una Llei *ad hoc* creada exclusivament per resoldre la situació de la BPA.

- Insisteix en què la Llei es va començar a aplicar en el moment de la seva entrada en vigor, circumstància prevista expressament en la Llei mateixa; i, en aquest sentit cita la jurisprudència constant de la Sala Administrativa que valida aquesta interpretació respecte de l'aplicació d'una nova norma que extingeix expectatives o situacions jurídiques pendents, futures o condicionades en lloc de drets consolidats, així com la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria.

- Tant pel que fa a la vulneració del principi d'igualtat com pel que fa a la del principi de jerarquia de les normes jurídiques, l'AREB constata que aquests estan fora de l'abast del recurs d'empara que només concerneix els drets reconeguts als capítols III i IV del títol II de la Constitució.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que declari que les sentències impugnades de la Batllia i de la Sala Administrativa en aquest recurs d'empara son ajustades als preceptes constitucionals i que condemni les parts recurrents al pagament de les costes processals originades per aquest recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. En primer lloc, en la fonamentació del seu recurs d'empara, els recurrents al·leguen que la sentència impugnada aplica la Llei 8/2015 de manera retroactiva, vulnerant d'aquesta manera l'article 3 de la Constitució.

3.3. Cal recordar que l'article 41.2 de la Constitució disposa que el recurs d'empara garanteix la protecció dels drets reconeguts als capítols III i IV del títol II de la Constitució. El Tribunal Constitucional ha manifestat en diverses ocasions que un recurs d'empara no podia fonamentar-se directament i únicament sobre la vulneració de l'article 3 de la Constitució (veg. per ex. l'aute del 12 d'octubre del 2018 -causa 2018-36-RE-, l'aute del 12 d'octubre del 2020 -causa 2020-52-RE- o més recentment, l'aute del 9 de febrer del 2023 -causa 2022-63-RE).

3.4. Altrament, sobre aquesta mateixa qüestió, la Sala Administrativa cita la seva pròpia jurisprudència i la jurisprudència constitucional que distingeixen l'aplicació immediata de la Llei d'una eventual aplicació retroactiva. En aquest cas, pel que respecta a l'aplicació de la Llei 8/2015, ambdues jurisdiccions van considerar el seu caràcter no retroactiu, sinó d'aplicació immediata (veg. pel que fa a la jurisprudència constitucional, les sentències del 15 de març del 2021-causa 2020-76-RE- i del 7 de setembre del 2021 -causa 2021-38-RE).

3.5. Per consegüent, aquest motiu del recurs no pot ser estimat.

3.6. En segon lloc, els recurrents al·leguen igualment que la sentència impugnada vulnera el seu dret a la presumpció d'innocència, ja que la decisió que conté equivaldria a una sanció.

3.7. Respecte d'aquesta qüestió, tant la Sala Administrativa com el Ministeri Fiscal reprenen les disposicions de la Llei 8/2015 que fonamenten la decisió i transcriuen la Directiva Europea en la matèria i que tenen com a finalitat el manteniment de la confiança financera i no prejutgen les responsabilitats de les persones afectades per aquelles mesures.

3.8. La interpretació d'aquestes mesures previstes per la Llei com a mesures de naturalesa cautelar és lògica i coherent, i deriva en la desestimació de la vulneració de la presumpció d'innocència al·legada pels afectats.

Efectivament, les disposicions de l'article 12.1 de la Llei 8/2015 enuncien les condicions en què les indemnitzacions dels recurrents seran possibles, i la seva posada en pràctica haurà de respectar, per descomptat, la presumpció d'innocència garantida per la Constitució.

3.9. En tercer lloc, els recurrents consideren que la sentència està mancada de fonamentació en Dret, per tal com no s'ha tingut en compte el dret laboral, el qual seria aplicable.

3.10. Pel que fa a aquesta qüestió, la sentència impugnada es fonamenta en l'article 12.1 de la Llei 8/2015, la qual és la normativa específica aplicable i que disposa molt clarament que el cessament de les funcions dels membres de l'òrgan d'administració o dels membres de l'alta direcció de l'entitat és causa d'extinció de la relació laboral i "*no dóna dret a cap indemnització fins i tot en els supòsits en què s'hagi estipulat així en els contractes corresponents o sigui procedent d'acord amb la*

normativa general aplicable".

3.11. Per tant, la sentència impugnada està clarament fonamentada en Dret, és lògica i és raonable i, per consegüent, aquest motiu del recurs d'empara acumulat tampoc pot ser estimat.

3.12. Finalment, els recurrents addueixen la vulneració del seu dret a la defensa, per tal com no els és possible establir la seva absència de responsabilitat.

3.13. Pel que fa a aquesta al·legació, és procedent recordar que la decisió impugnada no qüestiona la responsabilitat de les persones cessades i, per tant, no vulnera el seu dret a la defensa, ja que l'article 12.1 de la Llei 8/2015 preveu les condicions en què el dret d'indemnització d'aquestes persones podrà eventualment ser posat en pràctica respectant el dret a la defensa dels recurrents garantit a la Constitució.

3.14. Així doncs, la sentència de la Sala Administrativa impugnada no vulnera el dret a la defensa dels recurrents.

3.15. En conclusió, els arguments dels recurrents no demostren la vulneració dels drets fonamentals al·legats i el seu recurs ha de ser íntegrament desestimat.

3.16. D'acord amb l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la desestimació del recurs d'empara comporta la imposició de les costes processals als recurrents.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar els recursos d'empara interposats, respectivament, per la representació processal de la Sra. Cristina Lozano Bonet i per la representació processal dels Srs. Santiago De Rosselló Piera i Francisco Javier Campos Tomás contra la sentència del 25 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que no s'ha vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ni el dret a la presumpció d'innocència, ni el dret a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3. Imposar als recurrents les costes processals derivades de la desestimació dels seus recursos.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a les representacions processals respectives dels recurrents, a la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, Joan Pau Miquel Prats, Ricardo Climent Meca i Federico Borràs Pàmies, a la representació processal de l'AREB, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 d'abril del 2023.

Jean-Yves Caullet
President

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat